

5. Оконь В. Введение в общую дидактику / пер. с польск. М.: Высш. шк., 1990. 382 с.

6. Системний підхід у вищій школі: навч. посіб. / упоряд. Т.Д. Кочубей, К.В. Іващенко. Умань: ПП Жовтий О.О., 2014. 131 с.

7. Стучинська Н.В. Інтеграція фундаментальної та фахової підготовки майбутніх лікарів у процесі вивчення фізико-математич-

них дисциплін: дис. ... док. пед. наук: 13.00.02. К., 2008. 483 с.

8. Чайка В.М. Основи дидактики: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2011. 238 с.

9. Чобітько М.Г. Педагогічні принципи особистісноорієнтованої професійної підготовки майбутніх фахівців. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2005. Вип. 1. С. 135–141.

УДК 378.14:371

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ З ВИСОКИМ РІВНЕМ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я НА ЗАСАДАХ НЕПЕРЕРВНОСТІ ТА НАСТУПНОСТІ

Мосейчук Ю.Ю., к. н. з фіз. вих. і спорту, доцент,
завідувач кафедри фізичної культури та основ здоров'я
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

У статті зосереджено увагу на доцільності впровадження у професійну підготовку майбутніх учителів фізичної культури концепції, що базується на засадах неперервності та наступності. Авторська концепція охоплює мету, завдання, конкретні орієнтири, структурні елементи та основоположні засади, теоретико-методологічні аспекти і засадничі площини; базується на конкретних принципах діяльності та має практичний зміст і пріоритетні напрями. Її впровадження дозволить сформулювати у майбутніх учителів високий рівень культури здоров'я.

Ключові слова: концепція, етапи проектування концепції, неперервність і наступність, професійна підготовка, культура здоров'я, майбутні учителі фізичної культури.

В статье сосредоточено внимание на целесообразности внедрения в профессиональную подготовку будущих учителей физической культуры концепции, базирующейся на принципах непрерывности и преемственности. Авторская концепция охватывает цели, задачи, конкретные ориентиры, структурные элементы и основополагающие принципы, теоретико-методологические аспекты и основные плоскости; базируется на конкретных принципах деятельности и имеет практический смысл и приоритетные направления. Ее практическое внедрение позволит сформировать у студентов высокий уровень культуры здоровья.

Ключевые слова: концепция, этапы проектирования концепции, непрерывность и преемственность, профессиональная подготовка, культура здоровья, будущие учителя физической культуры.

Moseychuk Yu.Yu. PRACTICAL ASPECTS OF THE DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION OF THE CONCEPT OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF PHYSICAL EDUCATION WITH A HIGH LEVEL OF HEALTH CULTURE ON THE BASIS OF UNINTERRUPTENCE AND CONTINUITY

The article focuses on the expediency of developing and introducing into the professional training of future teachers of physical education an integral concept based on the principles of uninterruptedness and continuity. The author's concept covers the purpose, tasks, specific landmarks, structural elements and foundations, theoretical and methodological aspects and the fundamental area; is based on specific principles of activity and has practical content and priority directions. Its practical implementation will enable the students of the physical education departments to form a high level of health culture.

Key words: conception, stages of concept development, uninterruptedness and continuity, professional training, health culture, future teachers of physical education.

Постановка проблеми. Нині не викликає сумнівів той факт, що культуру здоров'я кожної людини доцільно розглядати у якості головної запоруки благополуччя всього українського суспільства. Однак у нашій країні спостерігаються певні негативні тен-

денції у цій сфері. Зокрема, стан здоров'я населення, особливо молоді, дедалі більше набуває загрозливого характеру. З огляду на це варто спрямувати зусилля на формування культури здоров'я. Для учителя фізичної культури високий рівень сформова-

ності культури здоров'я виступає не лише необхідною реальністю, а й запорукою високого професіоналізму. Очевидним є те, що формування професіонала, який організовуватиме фізичне виховання, передбачає розробку цілісної концепції професійної підготовки. Отже, для розширення теоретико-методологічних горизонтів формування у студентів факультетів фізичного виховання культури здоров'я, насамперед, передбачається розробка цілісної концепції професійної підготовки майбутніх учителів на засадах неперервності та наступності.

До головних передумов, покладених в основу розробки концепції професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з високим рівнем культури здоров'я, належать: усвідомлення необхідності кардинальних змін ситуації, що склалася на ринку освітніх послуг, урахування спрямованості освітнього процесу; потреба системного вдосконалення процесу формування культури здоров'я майбутніх учителів фізичної культури відповідно до неперервної професійної освіти; пошук інноваційних можливостей та розробка нових навчальних курсів у навчальних закладах різних рівнів акредитації, де навчаються майбутні учителі фізичної культури; необхідність системного та комплексного запровадження освітніх інновацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Насамперед відзначимо, що у напрацюваннях фахівців проаналізовано сутність наукової дефініції – «концепції». Так, з'ясовано, що цей науковий термін походить від латинського слова – «conception», що у дослівному перекладі означає сукупність. У педагогічному словнику розглядається як «система поглядів на те чи інше педагогічне явище, процес, спосіб розуміння, тлумачення якихось педагогічних явищ, подій; провідна ідея педагогічної теорії, яка повинна представляти загальну думку та основну ідею [2, с. 177]. Подібні погляди декларує В.П. Полонський, який доводить, що це «провідна думка, що визначає стратегію дій при здійсненні реформ, програм, проєктів, планів» [8, с. 158]. У словнику іншомовних слів термін «концепція» має декілька трактувань: по-перше, система поглядів на певне явище; по-друге, основна ідея будь-якої теорії; по-третє, ідейно-творчий задум. На думку українських науковців І.Г. Єрмакової та В.В. Нечипоренка [9], виважений підхід до розробки концепції дозволяє оптимально забезпечити розвиток особистості у конкретному контексті.

На основі аналізу напрацювань фахівців встановлено, що розробка концепції має бути представлена у вигляді опису взає-

мопов'язаних елементів. Однак можемо констатувати, що системних досліджень, присвячених розробці концепції професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з високим рівнем культури здоров'я на засадах неперервності та наступності, не було проведено. Цей факт ми поклали в основу написання статті.

Постановка завдання. Мета – проаналізувати основні етапи розробки концепції професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з високим рівнем культури здоров'я та розкрити механізм її впровадження.

Виклад основного матеріалу дослідження. У дослідженні ми виходили з робочої гіпотези про те, що нині необхідна організація цілеспрямованої професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, що передбачає формування у них суб'єктивних позицій щодо потреби сформованості високого рівня культури здоров'я. Тобто, концепцію розглядаємо як цілісні та системні погляди на процес проектування неперервності та наступності у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури з високим рівнем культури здоров'я. Вважаємо, що розробка концепції – це особливий вид інноваційної поліфункціональної діяльності викладачів, за допомогою якої створюється належне освітнє середовище для формування професійної компетентності особистості майбутнього учителя фізичної культури з високим рівнем культури здоров'я. В основу авторської концепції покладено положення, згідно з яким майбутній фахівець буде компетентною особистістю, якщо його професійна підготовка відбуватиметься на основі неперервності та наступності під час формування культури здоров'я. Використання теоретичних та практичних знань, які стосуються збереження культури здоров'я, отримані у процесі неперервної професійної підготовки («молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр»), дозволить підвищити рівень професіоналізму і дасть можливість майбутнім учителям фізичної культури успішно будувати професійну кар'єру.

У нашому баченні розробка концепції – це не лише діяльність, а й, передусім, послідовна зміна професійної підготовки майбутніх фахівців. Розглядаємо таку діяльність як творчий процес, що передбачає використання авторських ідей, охоплює організацію індивідуальної та колективної діяльності усіх учасників освітнього процесу та охоплює три етапи: *початковий, основний, заключний*.

На *початковому* етапі було визначено мету та завдання. Так, мета концепції

професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури спрямована на визначення гуманістичних орієнтирів під час формування культури здоров'я на засадах неперервності та наступності. До *основних завдань віднесено*: підтримку та стимулювання розвитку індивідуальності студента на основі виявлення його задатків і здібностей, формування ціннісних орієнтацій, задоволення інтересів і потреб у контексті збереження та зміцнення здоров'я та формування культури здоров'я; формування свідомої, вільної, демократичної, життєво і соціально компетентної особистості, здатної здійснювати самостійний вибір та приймати відповідальні рішення щодо збереження та зміцнення як свого власного здоров'я, так і здоров'я своїх вихованців; розвиток у студентів бажання і вміння вчитися, виховання у них потреби і здатності до вдосконалення культури здоров'я впродовж професійної підготовки та протягом усього особистісного і професійного розвитку, вироблення практичних умінь і навичок творчого застосування теоретичних знань про культуру здоров'я у професійній діяльності; активна допомога у становленні в студентів цілісного наукового світогляду, формування компетентностей на основі засвоєння системи теоретичних знань про культуру здоров'я; забезпечення належних умов для професійного та життєвого самовизначення, формування готовності до свідомого оволодіння культурою збереження та зміцнення здоров'я під час оволодіння професією; формування майбутніх учителів фізичної культури як людей високоморальних, відповідальних, із високим рівнем культури здоров'я.

Реалізація завдань зумовила перехід до *основного* етапу розробки концепції. Оскільки результативність функціонування концепції перебуває у безпосередній залежності від повноти й узгодженості *базових структурних елементів*, доцільно зупинитися на їх висвітленні. З погляду методології, у концепції чільне місце нами було відведено таким елементам: індивідуально-особистісному (студенти; професорсько-викладацький склад; адміністрація ВНЗ; громадські організації та спортивні співтовариства, які залучаються до діяльності з формування культури здоров'я); ціннісно-орієнтаційному (цінності щодо збереження та зміцнення здоров'я у студентів; ключові ідеї та принципи побудови систематичної та неперервної діяльності у формуванні культури здоров'я майбутніх учителів фізичної культури); функціонально-діяльнісному (впровадження конкретних форм та методів організації діяльності з

формування у студентів культури здоров'я; керування з боку викладачів та налагодження процесу самоврядування); соціально-комунікативному (налагодження позитивного спілкування, стимулювання процесу соціалізації студентів щодо виховання у них цінностей збереження та зміцнення здоров'я); діагностико-результативного (дослідження компонентно-структурного складу культури здоров'я у майбутніх учителів фізичної культури впродовж неперервної професійної підготовки).

Основоположними *засадами* концепції виступають «*неперервність*» та «*наступність*» професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. З'ясовано, що головними *рисами* неперервності та наступності є: опора на активність; безперервний зв'язок освітнього процесу з науковим пізнанням; забезпечення наступності всіх типів навчальних закладів, досягнення єдності їх роботи зі збереженням різноманітності форм, методів і засобів навчання; адаптація професійної підготовки фахівців до сучасних умов соціального життя українського суспільства та світових вимог до підготовки висококваліфікованих фахівців. Тобто неперервність і наступність орієнтована на отримання ґрунтовних знань, розвиток всіх сторін і здібностей особистості, включаючи формування вміння вчитися і підготовку до виконання різноманітних професійних обов'язків щодо формування культури здоров'я як у себе, так і у своїх вихованців.

На основі аналізу публікації Н.Г. Ничкало [7] встановлено, що неперервна освіта реалізується шляхом: формування потреби та здатності особистості до самонавчання і саморозвитку; оптимізації системи підготовки фахівців і підвищення їхнього фахового рівня; створення інтегрованих навчальних планів та програм для підготовки кваліфікованих фахівців; створення системи навчальних закладів для забезпечення освіти дорослих відповідно до потреб особистості та ринку праці. Наступність «попереджає дублювання змісту відповідних дисциплін і забезпечує відповідне раціональне використання матеріально-технічних ресурсів вищих навчальних закладів; розширює можливості поточного корегування змісту професійної освіти та зміни спеціалізації відповідно до вимог і замовлень на ринку праці» [3, с. 111].

У «Міжнародному підручнику з неперервного професійного розвитку вчителів» [12] наголошено на тому, що неперервний професійний розвиток учителів має здійснюватися у декількох напрямках. По-перше, це нагальна потреба в тому, щоб дослі-

дження неперервного професійного розвитку вчителів пов'язувалися з процесом та результатами навчання учнів. По-друге, потрібно здійснювати систематичні огляди досліджень у сфері професійного розвитку вчителів. По-третє, існує стратегічна необхідність покращення міжнародної та національних інформаційних баз даних щодо професійної підготовки вчителів. По-четверте, потребують удосконалення дослідження тенденцій розвитку освіти в цілому.

Ефективність наступності досягається шляхом комплексного підходу до формування змісту освіти і розробки організаційно-методичного забезпечення. Досліджуючи професійну підготовку майбутніх учителів фізичної культури в системі «педагогічний коледж – педагогічний університет», Р.В. Маслюк [5] доводить, що психолого-педагогічні аспекти наступності стосуються професійного та інтелектуального самовизначення, змістовної та процесуальної готовності до виконання конкретного спектру професійної діяльності, уміння застосовувати одержані знання.

Отже, у контексті основоположних засад неперервності та наступності у формуванні культури здоров'я доцільно спочатку охопити учнів коледжів, пізніше вдосконалити освітній процес у ВНЗ під час здобуття студентами ОКР «бакалавр», потім необхідно дати можливість майбутнім фахівцям розширити знання, поглибити уміння та навички під час навчання у магістратурі, а також активно продовжити цей процес під час професійного вдосконалення учителів на базі інститутів післядипломної педагогічної освіти. Таким чином, ми зможемо забезпечити «вертикальну» та «горизонтальну» інтеграцію у формуванні культури здоров'я на засадах неперервності та наступності.

Розглянемо загальні теоретико-методологічні аспекти, що покладені основу концепції. Погоджуємося із С.А. Дружиловим [4], що у процесі професійної підготовки майбутнім фахівцям має бути забезпечено досягнення необхідного рівня професійної компетентності. Автором визначено чотири стадії цієї компетентності. У нашій інтерпретації [6] перша стадія – несвідома компетентність – передбачає, що в особі немає необхідних знань, умінь та навичок; самооцінка: «Я не знаю, що я не знаю». Ця стадія характерна учням коледжів, які на першому курсі навчання здобувають загальну середню освіту та не вивчають професійно орієнтованих дисциплін. Друга стадія – свідомо некомпетентність – характерна тим, що особистість усвідомлює, що їй не вистачає професійних знань; самооцінка: «Я знаю, що не знаю». Суб'єкти усві-

домлюють потребу підвищення внутрішньої мотивації для набуття знань і умінь щодо формування культури здоров'я. На цій стадії перебувають студенти ОКР «бакалавр». Третя стадія – свідомо компетентність – передбачає, що особистість володіє професійним потенціалом; самооцінка: «Я знаю, що саме я знаю». Вважаємо, фахівці «магістри» досягають цієї стадії компетентності. Четверта стадія – «безсвідома» (автоматична) компетентність характеризує рівень майстерності фахівця з високим рівнем культури здоров'я.

На основі семантичного аналізу дослідження Л.В. Ричкової [10] встановлено, що концепція неперервності та наступності професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з високим рівнем сформованості культури здоров'я повинна базуватися на цілісності, суть якої можна трактувати через такі засадничі площини, як прогностичність, гнучкість та спадкоємність. У своєму взаємозв'язку прогностичність, гнучкість та спадкоємність спрямовані на: 1) стимулювання в учнів коледжів та студентів ВНЗ почуття необхідності високого рівня культури здоров'я для якісної реалізації професійної діяльності; 2) цілеспрямовану роботу із формування світогляду, що базується на теоретичних та практичних аспектах культури здоров'я; 3) впровадження здоров'язберігаючих технологій в освітнє середовище навчальних закладів усіх рівнів акредитації; 4) розвиток наступності між усіма ланками освітнього процесу та планування узгодженості (під час навчання в коледжах («молодший бакалавр»), а пізніше у ВНЗ («бакалавр» та «магістр»).

Зупинимося на характеристиці третього етапу розробки концепції – *заключного*, який передбачає чітке визначення істотних особливостей авторської концепції. До них віднесено: наявність змістовно-ціннісного ядра, що охоплює значущі цінності культури здоров'я, базується на конкретних цілях та передбачає використання засобів фізичної культури; логічно побудована конкретно-просторова структура, що складається з індивідуальних, групових та колективних форм і видів роботи зі студентами у контексті формування культури здоров'я; можливість координаційної діяльності щодо впровадження інноваційних технологій та методик під час формування культури здоров'я та налагодження системної освітньої діяльності студентів.

У практичному сенсі концепція базується на принципах діяльності навчальних закладів, а саме: єдності навчання і виховання; спрямованості процесу навчання на гармонійний розвиток студентів; ціле-

спрямованості та науковості; забезпечення культуровідповідності; єдності освітніх, розвивальних і виховних функцій освіти; активності та творчої самостійності студентів і їх відповідальності за результати навчально-пізнавальної діяльності; систематичності та послідовності у процесі викладацької діяльності викладача і навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Вивчення публікації В. Андрущенко [1, с. 60–64] та Л.О. Хомич [11, с. 17] дало нам можливість прийняти рішення про доцільність представлення у концепції пріоритетних напрямів професійної підготовки майбутніх фахівців, до яких віднесено: світоглядно-аксіологічний; пізнавально-діяльнісний; креативно-творчий; оцінюваль-но-рефлексивний.

У нашому баченні спроектована авторська концепція має бути наповнена *практичним змістом*. Зокрема, концепція буде дієвою, коли відбудуться такі *процеси*, як: запровадження неперервності та наступності освіти; оптимальне поєднання теоретичної та практичної складової частини освітнього процесу; педагогічний супровід та психолого-педагогічна підтримка кожного студента з боку викладачів під час навчання; узгодження традиційних підходів до освітнього процесу із педагогічними інноваціями; удосконалення навчальних планів та програм.

Таким чином, проектування концепції неперервності та наступності професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з високим рівнем культури здоров'я є складним та багаторівневим процесом, що передбачає поєднання різних видів професійної діяльності. У концепції питання неперервності та наступності формування культури здоров'я майбутніх учителів фізичної культури розглядається у контексті поступового нарощування повноти та об'єму інформативно-змістового простору на кожному ступені неперервної освіти. Орієнтиром під час професійної підготовки майбутніх фахівців повинен бути пріоритет формування професіоналізму у сфері культури здоров'я і можливість його наповнення відповідно до теоретичного і практичного досвіду, який вони здобувають, отримуючи фах учителя фізичної культури.

Висновки з проведеного дослідження. З'ясовано, що розширення теоретико-методологічних та практичних горизонтів формування у студентів культури здоров'я базується на розробці та практичному впровадженні конкретної «предметної продукції» – концепції неперервності та наступності професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з високим

рівнем культури здоров'я. В основу авторської концепції покладено положення, згідно з яким майбутній фахівець буде більш освіченою, духовно багатою та професійно компетентною особистістю, якщо його професійна підготовка відбуватиметься на основі неперервності та наступності під час формування культури здоров'я. Педагогічне проектування концепції відбувалося у три етапи: початковий (обґрунтування передумов, формулювання мети, постановка основних завдань та визначення орієнтирів); основний (дослідження базових структурних елементів, обґрунтування основоположних засад, виокремлення теоретико-методологічних аспектів, розробка засадничих площин); заключний (визначення істотних особливостей авторської концепції, вибір пріоритетних принципів діяльності навчальних закладів і напрямів, наповнення практичним змістом).

Подальші дослідження спрямуємо у площину висвітлення стану сформованості показників культури здоров'я майбутніх учителів фізичної культури під час формувального етапу дослідження на основі практичного впровадження авторської концепції, яку покладено в основу системи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андрущенко В., Табачек І. Формування особистості вчителя в сучасних умовах. Політичний менеджмент. 2005 № 1 (10). С. 58–69.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. К.: Либідь. 1997. 376 с.
3. Денисова Н.В. Психолого-педагогічна підготовка майбутніх учителів в умовах навчально-наукового комплексу «коледж-університет»: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04; Харківський нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди, 2006. 186 с.
4. Дружилов С.А. Становление профессионализма как процесс формирования концептуальной модели профессиональной деятельности. Журнал прикладной психологии. 2004. № 6. С. 56–60.
5. Маслюк Р.В. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в системі «педагогічний коледж – педагогічний університет»: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Умань: Уманський держ. пед. ун-т ім. П. Тичини, 2015. 286 с.
6. Мосейчук Ю.Ю. Психолого-педагогічні аспекти вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури у контексті неперервної освіти. Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». Хмельницький: ХІСТ, 2017. № 13. С. 53–57.
7. Ничкало Н.Г. Теоретико-методологічні проблеми і перспективи розвитку досліджень з неперервної професійної освіти. Неперервна професійна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць. К., 2001. Ч. I. С. 35–43.
8. Полонский В.П. Словарь по образованию и педагогике. М.: Высш. шк., 2004. 512 с.

9. Проектний підхід до компетентнісно спрямованої освіти: наук.-метод. збірник / за ред. І.Г. Єрмакова, В.В. Нечипоренко, В.І. Прокопенко. Запоріжжя: Хортицький навчально-реабілітаційний багатoproфільний центр, 2008. Т. 1. 446 с.

10. Ричкова Л.В. Здоров'язберігаюче середовище загальноосвітнього закладу. Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців: тези доповідей V Всеукраїнської науково-практичної конференції

(Хмельницький, 30–31 березня 2017 р.). Хмельницький: ХНУ, 2017. С. 135.

11. Хомич Л.О. Аксиологічні основи професійної підготовки майбутнього вчителя. Аксиологічний підхід – основа формування цілісної особистості майбутнього педагога: монографія. Київ – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2010. 143 с.

12. International Handbook on the Continuing Professional Development of Teachers / ed. by C. Day, J. Sachs. Reprinted 2008, 2009. London: Open University Press. 320 p.

УДК 378.14:316.7(045)

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ МОРСЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНОГО ФЛОТУ ДО РОБОТИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ

Осадчук Д.Д., аспірант

Хмельницький національний університет

У статті здійснено аналіз основних педагогічних умов підготовки майбутніх офіцерів морського торговельного флоту до роботи в екстремальних ситуаціях. Виокремлено та обґрунтовано найбільш дієві з них, а саме: реалізація компетентнісного підходу в освітньому процесі; використання інноваційних методів та форм підготовки, інформаційно-комунікаційних технологій; формування позитивної мотивації до майбутньої професійної діяльності; використання навчальних тренажерів для підготовки майбутніх офіцерів морського торговельного флоту до дій в екстремальних ситуаціях.

Ключові слова: педагогічні умови, підготовка, майбутні офіцери морського торговельного флоту, екстремальні ситуації.

В статье осуществлен анализ основных педагогических условий подготовки будущих офицеров морского торгового флота к работе в экстремальных ситуациях. Выделены и обоснованы наиболее эффективные из них, а именно: реализация компетентностного подхода в образовательном процессе; использование инновационных методов и форм подготовки, информационно-коммуникационных технологий; формирование положительной мотивации к будущей профессиональной деятельности; использование учебных тренажеров для подготовки будущих офицеров морского торгового флота к действиям в экстремальных ситуациях.

Ключевые слова: педагогические условия, подготовка, будущие офицеры морского торгового флота, экстремальные ситуации.

Osadchuk D.D. PEDAGOGICAL CONDITIONS OF PREPARATION OF THE FUTURE OFFICERS OF THE MERCHANT NAVY TO WORK IN EXTREME SITUATIONS

The article analyses the main pedagogical conditions of preparation of the future officers of the merchant navy to work in extreme situations. The most effective ones are outlined and grounded, namely: implementation of competence approach in the educational process; usage of innovative methods and forms of training, information-communication technologies; formation of positive motivation to the future professional activity; usage of training simulators for preparation of the future officers of the merchant navy to action in extreme situations.

Key words: pedagogical conditions, preparation, future officers of the merchant navy, extreme situations.

Постановка проблеми. Розбудова України як європейської країни, яка має чималі резерви економічного, освітнього, культурного розвитку, потребує підготовки висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці не лише України, а й Європи та усього світу. Враховуючи це, потрібно сьогодні підготувати фахівців, які будуть готові працювати в мінливих умовах сучасного суспільства, здатні

знаходити та приймати правильні рішення в будь-яких ситуаціях, у т. ч. і в екстремальних.

Сьогодні Україна є однією з країн, яка готує фахівців для морського торговельного флоту. Від їхньої фахової підготовки залежить не лише якість несення ними служби, а й загалом діяльність у екстремальних ситуаціях, які можуть виникнути під час виконання службових обов'язків.